

Folkecykelløbet Lolland Rundt

---

39. gang
21. - 23. juli

Rutebeskrivelser 2023

Alle dage og ruter

Velkommen

Folkecykelløbet Lolland Rundt byder dig velkommen til Lolland og til én af årets allerbedste cykeloplevelser.

2023 byder på flere smukke ruter i det fantastiske landskab på Lolland og Falster som opleves undervejs.

Der vil være lange flade strækninger med den smukkeste udsigt over marker og enge - kringlede sving gennem skove og strande samt stramme bakker i kurvet terræn.

Hver gang ruterne mødes, kan du vælge, hvilken rute du har lyst til at køre, indtil ruterne mødes næste gang. Den røde rute er på ca. 122 km. Den sorte på ca. 155 og den grønne rute er på 66 km.

Familieruten kan du læse om på de sidste sider.

Turen startes fra Sakskøbing Sportcenter og Sakskøbing Tamburkorps ledsager os ud af byen med smuk musik om fredagen. Undervejs på ruterne, er der rastepladser med friske forsyninger, så man ikke går sukkerkold. Lolland og Falster byder på mange spændende steder og råder over et utal af herregårde, godser og slotte samt mange kunstfærdige kirker og bygninger

I dette hæfte finder du en beskrivelse af nogle af de steder, der passerer.

Rød rute Fredag ca. 126- Sort rute 151 km. Grøn rute 63 km.

Sakskøbings historie går tilbage til begyndelsen af 1200-tallet, og var oprindelig en landsby ved navn Saxthorp. Byen fik købstadsprivilegier i 1306, og kendes i dag af de fleste på sit vartegn: "Det smilende vandtårn", Saxkjøbing hotel som ejes af den madglade Claus Meyer- som i øvrigt er født på Falster - samt Oreby slot, møllen og kroen.

Vi starter klokken 0900 på P-pladsen foran Sporetscenteret og efter at løbet bliver skudt i gang følgers vi gennem byen med Tamburkorpsset.

Lige inden vi forlader Sakskøbing by, drejer **rød rute** vi til højre af Stenstrupvej og Nielstrup, **grøn rute** fortsætter til Våbensted, hvor der ved Kirken køres til venstre mod Engestofte og herfra videre til Godsted sammen med Rød rute. I Godsted er der mulighed for en **sort volte**.

Nielstrup er en af Danmarks ældste herregårde og har eksisteret siden middelalderen. Den var førhen en stærkt befæstet borg med et kraftigt tårn, hvorfra kanonmündinger pegede ud mod de besøgende. Fra 1814 til 1924 var Nielstrup en forpagtergård under grevskabet Hardenberg-Reventlow, bestående af syv herregårde på Lolland.

Begge ruter fortsætter herefter til Holeby hvor der er rast ved Dagli-Brugsen

Holeby

I 1874 startede en af Danmarks første sukkerfabrikker i Holeby Højbygård Sukkerfabrik fik sidespor på banen med egen remise. Sukkerroerne skulle køres til fabrikken, der producerede råsukker, som skulle køres til raffinaderi i København for at blive oparbejdet til hvidt sukker. Men i 1877 går sukkerfabrikken fallit og bliver overtaget af De Danske Sukkerfabrikker. Sukkerfabrikken blev i 1960 solgt til De Danske Papirfabrikker, hvor der efterfølgende var papirproduktion indtil 1993.

En af fabrikkens smede Hans Christoffersen starter så sit eget værksted der gennem årene udvikler sig og blev i 1916 B&W's dieselmotorfabrik der i 1982 beskæftigede 667 medarbejdere.

MAN Diesel som overtog virksomheden har efterfølgende flyttet produktionen til Frederikshavn og København

Med sin strategisk gode placering i forhold til den kommende faste forbindelse over Femern Bælt, har Holeby et stærkt potentiale for ny erhvervsudvikling og bosætning

I forbindelse med den nye Femern forbindelse bliver der opført en ny station mellem Holeby og Rødby - Der bliver fire spor og en gangbro på stationen i Holeby. Ved Ladhavevej syd for Holeby bygges to overhalingsspor - ét på hver side af hovedsporene. Her bygger også en ny station.

Herefter fortsætter **grøn rute** via GL. Holeby over Norre til Vester Skørtinge Kirke hvor der er middagsrast.

Rød rute fortsætter mod syd til Højbygård, her er der atter mulighed for en **sort volte**, Ringsebølle og Rødbyhavn hvor der er rast. Efter rasten til Rødby, Nebbelunde, Vester Tirsted, Brandstrup, Øster Skørtinge til Vester Skørtinge kirke hvor der er middagsrast.

Kirken i Skørtinge er en bindingsværksskirke, den er der ikke så mange af, og kirken er også tillokkende for mangt et brudepar.

Indenfor finder man et smukt kirkerum i hvidt, blå og guld med prædikestol i empirestil.

Alterbilledet er et gipsrelief af selveste Thorvaldsen, "Peter helbreder den lamme"

Thorvaldsen var en ven af Reventlow-familien, som også ejede denne kirke. Skørtinge kirke er en lille perle under høje løvtræer og nok et besøg, en andagt og frem for alt en gudstjeneste værd.

Efter Frokostrasten køre **grøn rute** mod Kristianssæde skov til Østofte og herefter over Grimstrup til Hunseby Kirke hvor der er rast. Hvorefter turen går retur til Sportscenteret.

Rød rute køre sydpå mod Brandstrup og herefter øst mod Vejleby og fortsætter over Hoby til Dannemare hvor der er rast ved Dagli' Brugsen. Ved Mindelunden For Stormfloden er der mulighed for en **sort volte** over Kramnitze og Hummingen.

Efter rasten fortsættes men ret efter køres til højre af Torvevej til Græshave, hvor der drejes til højre mod Skodsebølle her drejes til venstre til man kommer til den tværgående Rødbyvej som man følger til Søllested. Efter passage af Søllested drejes til højre ved Søllestedgård

Søllestedgård lidt nord for Søllested er kendt siden 15. århundrede. Hovedbygningen er blevet ombygget adskillige gange, således i 1760, hvor lindealleen blev plantet, og i 1859, hvor tårnet blev opført.

Den Grønne Verden på Søllested gård har skabt en bæredygtig produktion af et hav af forskellige

grøntsager, urter og blomster, til glæde for restaurantkunder og de private kunder, som kommer forbi gårdbutikken.

Efter rasten går turen videre over Havlække, Grimstrup Hunseby til Sportscenteret.

Slut på en forhåbentlig dejlig cykeldag med gode naturoplevelser og godt kammeratskab og så hjem og gøre klar til et det dejligt aftensmåltid. Husk svømmehallen er åben.

Rød rute lørdag ca.123- Sort rute 152 km. Grøn rute 67 km.

Rød og grøn rute følges ud af byen til Killerup og Berritsgård hvor **grøn rute** fortsætter nord på over Majbølle til Guldborg hvor der er rast ved Dagli' Brugsen . **Rød rute** går sydpå over Posemosetoften, Karlsbjerg, Hjelm og Majbølle til Guldborg hvor der er rast ved Dagli' Brugsen.

1612 blev den første mølle opført i Majbølle, en såkaldt stubmølle. Møllen fungerede indtil 1896, trods det at den undergik flere større reparationer og mange ejere i de 284 år.

I 1896 blev mølle revet ned, da den var udtjent, og blev erstattet med en mere effektiv og tidssvarende Hollændermølle.

Mange møller blev efter 2. verdenskrig udkonkurreret af moderne maskiner, som vandt indpas i hele Europa. Det medførte at den sidste aktive møller, Gunnar Rasmussen og hans hustru Grethe Rasmussen, overdrog møllen til Majbølle Møllelaug, der var blevet stiftet kort forinden. Møllen undergik herefter istandsættelse, og blev genindviet i 1989. I kornmagasinet findes i dag et udstillings- og mødelokale og i forrummet findes der en udstilling af gamle markredskaber.

Efter rast fortsætter begge ruter over Guldborgbroen til Sundby, Lundby, Ønslev men i Eskilstrup går **rød rute** nordpå mod Gundslev men lige inden drejes til venstre over Lillebrænde til Maglebrænde Kirke hvor der er rast. **Grøn rute** køre fra Eskilstrup mod syd til Tingsted Kirke hvor der er middagsrast. Efter **rød** rast i Maglebrænde køres mod Torkilstrup over Nyby til Eskilstrup. Herefter køres mod syd til Tingsted Kirke hvor der er middagsrast. Lige inden Tingsted Kirke er der atter mulighed for at tage en **sort volte**.

Det er nok langt færre, der ved, at der faktisk i masser af år har været en domstol i Tingsted

Det kan man få meget mere at vide om, når man kikker på den lille plads overfor kirken på hjørnet af Tingbanken og Hullebækvej. Her befinder der sig udover en i 1968 af lokale borgere rejst stensætning, to indgående og interessante informationstavler opsat af Naturlandet, enkelte grantræer og et bord- og bænkesæt. Her kan man så nyde historiens vingesus.

Historikere mener, at man netop her i dette område allerede i jættestue-tid, for 5.000 år siden, har holdt fælles hellige ceremonier.

Går man så noget længere frem i historien, mener man, at der i 1100-tallet jævnligt var kirkelige landemode, ligesom Falster Landsting mødtes her en gang om måneden.

- Det er også her, Falsters fælles herredsting har haft sit sæde, så længe tingsmøderne endnu foregik i det fri, kan man læse sig til.

Ofte blev disse retsmøder overvåget af masser af mennesker.

I Rigsarkivet kan man læse, at det var Falster Nørre Herreds ting, der i 1692 dømte bondekonen Anne Palles til henrettelse for trolddom - den sidste dansker, der blev dødsdømt for trolddom.

Tre år efter, i 1695, blev tingstederne for Falster Nørre og Falster Søndre Herred nedlagt og man etablerede et fælles herredsting for hele Falster i Tingsted.

Ved den lejlighed blev der bygget et tinghus på kirkegården med både "ildsted og kakkelovn". Tinghuset var så småt, at der kun var plads til herredsfogeden (dommeren), de 8 til 12 domsmænd samt sagens centrale parter under de ugentlige retshandlinger, hvoraf de sidste fandt sted i 1720.

Efter middagsrast ved Tingsted Kirke, fortsætter **begge ruter** sydpå mod Nykøbing Falster og herefter til Toreby Kirke hvor der er rast.

Efter rasten fortsættes til Flintinge hvor de to ruter splitter. **Grøn rute** køre vestpå mod Sakskøbing og passerer Krenkerup og **rød rute** køre sydpå via Fuglsang og Sløsse hvor der atter er mulighed for en **sort volte**. Herefter via Rågelund, Bregninge til Døllefjelde Kirke hvor der er rast.

Efter rasten køres mod Flintinge men inden da er der mulighed for en **sort volte**. I Flintinge drejes til venstre mod Sakskøbing hvor man passerer Krenkerup.

Fra Krenkerup **rød og grøn rute** hjem mod Sakskøbing hvor vi under spisningen lige skal **afholde generalforsamling**.

Lige inden vi når tilbage til Sakskøbing, kunne man evt. slå et smut ind og besøge Krenkerup slotsbryggeri.

Krenkerup Gods

Et moderne land- og skovbrug.

Krenkerup Gods nævnes første gang i 1367, og er i mere end 650 år gået i arv gennem generationer. I dag er Krenkerup Gods drevet af 18. generation, og er en moderne land- og skovbrugsvirksomhed med tilhørende bryggeri og polo-bane. Krenkerup Gods og Bryggeri

Rød rute søndag ca. 61 km. Grøn rute 44 km.

Lige inden vi forlader Sakskøbing by, drejer begge ruter mod Våbensted. I Våbensted drejer Rød rute drejer til venstre mod Forneby og grøn drejer til højre mod Hunseby hvor der er rast ved Stadion.

Rød rute tager turen om Anderstrup - Skelstrup og køre mod Grimstrup. Her efter går vejen mod Erikstrup til Nørreballe hvor der er rast ved Østoftes Kirke.

Grøn rute kører fra Hunseby til venstre mod Grimstrup og derefter mod Nørreballe hvor der er rast i Østoftes Kirke.

Begge ruter fortsætter herefter mod Sørup og i havlække drejer rød rute af mod Keldernæsskov og videre til Kældernæs. Hvorefter der drejes til højre og man køre direkte til Kornmagasinet i Bandholm.

Grøn rute køre fra Havlække direkte til Reersnæs og derefter til højre mod Bandholm til kornmagasinet hvor der er rast.

I Bandholm kan man ikke undgå at lægge mærke til de mange gamle huse,

specielt de gule bindingsværks-huse. Flere af dem har været kornmagasiner, som blev anvendt i forbindelse med udskibning fra Bandholm Havn, især af Knuthenborg gods, som også ejer havnen.

Hvedemagasinet, hvor der holdes rast, er netop indrettet i sådant et gammelt pakhus. Lokale kunstnere har gjort et stort arbejde

for at få lavet nogle dejlige lokaler, som de bruger til udstilling.

I Det gule Pakhus sælges kaffe og kage. Det er billigt, men HUSK at tage lidt penge med.

Efter en dejlig kop kaffe og hjemmebagt fra Hvedemagasinet går turen så atter hjemover til Sportscenteret.

Begge ruter følger Skibevej forbi Knuthenborg frem til afkørslen mod Hunseby hvor **grøn rute** drejer til venstre til Hunseby hvor der er rast ved Stadion. Hvorefter man køre direkte til Sportscenteret .

Rød rute fortsætter af Skibevej helt til hovedvejen hvor man køre til venstre og ret efter til venstre igen mod Grimstrup, Hunseby hvor der er rast ved Stadion. Herefter drejes til venstre af Krårupvej og i Krårup drejes til højre mod Nielstrup af Nielstrupvej hvor der køres helt frem til landevejen af Stenstrupvej til Sakskøbing, hvorefter der så køres til Sportscenteret.

Knuthenborgs store park blev anlagt i 1860'erne og 70'erne af den engelske landskabsarkitekt A. Milner, der siden virkede ved anlæggelsen af Tranekørs park på Langeland. Parken udmærker sig ved en lang række eksotiske og sjældne træer. En 7,5 km lang og 2 m høj granitmur omgiver anlægget. Den mægtige mur med fire fornemme porte har vel været udgangspunkt for overhovedet at indrette den populære dyrepark med en lang række dyrearter fra fjerne himmelstrøg. Allerede omkring 1950 blev de første sikhjorte udsat i parken. I dag er der over 50 forskellige dyrearter i den 350 ha store safaripark.

Så er vi tilbage ved Sakskøbing Sportshal og dagens oplevelser afslutter med en lille godbid.

Hermed er årets Lolland Rundt forbi. Vi i løbsledelsen håber, du har haft en dejlig tur rundt i Lolland's fantastiske vandkants land. Vi glæder os til 2024, hvor vi atter skal være sammen på de dejlige Sydhavsøerne - ja og så er det det 40. gang vi kører - det skal fejres.

På gensyn i 2024

Familieruten fredag 29 km.

Efter starten med Tamburkorpset køres til Våbensted Kirke hvor der er et stop i Præstegården.

Men inden anbefales det lige at stoppe op på torvet og beundre statuen af "Roepigerne"

I 1935 fik Sakskøbings daværende borgmester Peter Petersen den idé, at lade Ny Carlsbergfondet bekoste et springvand til opstilling foran Sakskøbing rådhus. Dette blev dog ikke til noget, men borgmesteren arbejdede ihærdigt videre med sagen. Resultatet blev, at Ny Carlsbergfondets direktør V. Thorlacius-Ussing efter et besøg i Sakskøbing udså sig billedhuggeren Gottfred Eickhoff til at påtage sig opgaven med at udføre en skulptur til byen.

Men det blev dog ikke pladsen foran rådhuset der fik en skulptur, men Torvet som man fandt mere velegnet. Det næste spørgsmål var at finde et passende motiv og det var Eickhoff selv, der inspireret af egnens tilknytning til roedyrkningen og sukkerproduktionen valgte at skulpturen skulle være to roepiger. Jeg syntes det var en fristende opgave at skabe et monument for kvinden - ikke for den eller den bestemte kvinde, men for den arbejdende kvinde her i landet."

Gottfred Eickhoffs bronzeskulptur "Roepiger" blev opstillet i 1940. Roepigerne kan ses som et monument over de landarbejdere fra bl.a. Polen, der arbejdede i roerne 1897-1929.

Efter rast i Våbensted Præstegård går turen videre til venstre af Våbensted byvej og under motorvejeb og herefter til højre af Agerupvej som fortsætter som Nørreskovvej til landevejen. Her køres til venstre og ret efter til højre af Engestoftevej. Lidt længere fremme drejes til højre af Søvej frem til Hejrede Pumpestation der ligger på det smalle stykke mellem Sønder sø og Hejrede Sø.

Hejrede sø er en sø på Lolland, beliggende øst for Maribo i det midtllandske dødislandskab. Den udgør én af Maribosøerne og er meget lavvandet. Vandstanden reguleres af en pumpestation, der leder søens vand videre til Maribo Sønder sø hvorfra vandet løber i Hunså ud til Smålandshavet tværs gennem Knuthenborg Safaripark. Øst for Hejrede Sø ligger en række moser og delvist udtømte grusgrave over mod St. Musse. Der danner sammen med Maribosøerne et større næsten sammenhængende naturområde.

Nær ved søen har et havørnepar ynglet i flere år. Der findes en fugleudkigsplads ved pumpestationen hvor man kan betragte de mange fugle.

Efter et fuglekip ved pumpestationen fortsættes til venstre mod Godsted her drejes til venstre lidt før kirken mod Hejrede og et stykke fremme mod venstre igen mod Lille Musse. I Lille Musse drejes til venstre til man kommer frem til Fonden for Sjølund Jordbrugsskole hvor der er frokostrast.

Fonden for Sjølund Jordbrugsskole er et opholdssted for unge mennesker og her er et varieret dyrehold med blandt andet lamaer. Ejendomme har en fantastisk park som gør helt ned til Hejrede Sø.

Efter middagsrast køres mod Fjelde af Bunkevej frem hvor man drejet til venstre af Lille Musse vej herefter til højre af Kongstolpevej til Fjelde Byvej hvor man køre til højre frem til kirken hvor der er rast.

Efter et kort holdt her fortsættes til venstre af Engestoftevej frem til Lille Slemmingevej hvor man drejer til højre og fortsætter til den Nystedvej. Her drejer man til venstre mod Sakskøbing hvor Svømmehallen venter på Sportscenteret- dagens tur er slut - middag og generalforsamling venter.

Familieruten lørdag 30 km.

Dagens tur starter nord øst ud af byen mod Rørbæk her drejes til venstre mod Guldborg og et godt stykke fremme drejes til højre af Langs vej efter et par km. her drejes til venstre af Radsted Langet som går over i Pogemosevej - en laaannggg vej, Men endelig på venstre hånd er en gård hvor ejeren har rigtig mange eksotiske fugle - her gøres holdt for at hilse på.

Når i forlader "Pappegøjemanden" kommer I til Karlsbjerg her står en

står en mindesten for Fyrst Carl August von Hardenberg eller Karl August friherre (fra 1814 fyrste). Von Hardenberg var en preussisk statsmand og reformator. Han var preussisk udenrigsminister fra 1804. I 1807 blev han ledende minister og i 1810 blev han preussisk statskansler og var ejer af Krenkerup da den gang he-

Hardenberg.

Herefter følger I vejen frem til Idalundvej hvor I drejer til højre mod Krungerup. Når I kommer frem for enden af vejen drejer I til venstre af Nykøbingvej og derefter til højre af næste vej - Byskovvej. Her kommer I så til MC-Camping Sydhavsøerne hvor der er middagsrast.

Sydhavsøernes mc-camp er en rigtig spændende campingplads for motorcykler, cykler og gående. Beliggenheden er op til skov og naturskønne områder bag et savværk

På pladsen forefindes borde/bænke sæt og bålpladser samt et flot opholdsrum med stor tilhørende udendørs terrasse, alt i høj kvalitet og rustikke materialer.

Efter en dejlig middagsrast fortsættes til Rosenlund og herefter til Fjelde hvor der igen er rast ved kirken.

Herefter går det atter mod Sakskøbing hvor lørdagens store festmiddag venter efter en tur i svømmehallen.

Familieruten søndag 20 km.

Turen s sidste dag starter som i går men denne gang skal der drejes tiul venstre af Orebyvej og i Oreby drejes til venstre af Lågebrovej mod Tårs. Hvis I har tid - inden I drejer af - kan det anbefales at fortsætte og lige stikker en lille tur til Oreby Havn hvor der en dejligt udsigt over indsejlingen til Sakskøbing.

Fremme ved Tårs Kirke er der rast.

Kirken er bygget omkring 1100 og var i katolsk tid viet til S. Andreas, hvilket fremgår af de afladsbevillinger, der i middelalderens løb blev udstedt til den. Om kirkens ejerforhold i middelalderen vides intet, udover at kronen allerede for reformationen havde kaldsretten, som imidlertid efter reformationen tilhørte Berritsgård, uden at der nu kendes overdragelsesdokumenter derpå. Blandt gårdens ejere nævnes Christian Ulrich von Harstall (sml. s. 954). Sammen med Berritsgård indlemmedes kirken 1784 i det da oprettede baroni Guldborgland, hvorunder den endnu hører. Til erindring om, at evangeliet første gang var blevet prædikeret i Taars kirke på Peder og Pauls dag (29. juni), ofrede menigheden i ældre tid til præsten søndagen derefter.

Efter rasten køres nordpå mod Kalø og når man kommer til Kalø holdes til venstre af Kaløvej. Et stykke fremme kommer til venstre Ermitagevej - den følger man frem til Langbjerg som man drejer ned af til man kommer til Guldborgvej. Her køres til venstre og der er rast på det første hus til venstre (nr.71) hvor vores kassere bor.

Efter rasten køres mod Sakskøbing og Guldborgvej, men ikke så langt for så skal man til højre af Kogangen mod Berritsgård og frem til Kaløvej hvor man drejer til venstre og ret efter til højre af Killerupvej - fremme ved krydset drejes til venstre af Møllevej og så går turen bare tilbage til en dejlig frokost i Sportscenteret.

Renæssanceherregården Berritsgård - kendes tilbage fra 1300-tallet.

I mange år var Berritsgård centrum for store godsbesiddelser og kunstsamlinger, men fra 1804 til 1970 lå gården ubeboet hen. I 1942-43 blev Berritsgård udlejet til krigsministeriet som kaserne. Senere blev den beslaglagt af besættelsesmagten.

Berritsgårds hovedbygning er bygget i nederlandsk inspireret renæssancestil typisk for slutningen af 1500-tallet.

Voldgrave har tidligere omgivet både hovedbygning og avlsgård, men kun rester heraf findes i dag.

I 1970 blev Berritsgård atter beboet, da lensbaron Fredrik Rosenørn-Lehn flyttede ind i hovedbygningen.

Berritsgård er opført på et delvist bevaret og fortidsmindefredet voldsted.

Så er vi tilbage ved Sakskøbing Sportshal og dagens oplevelser afslutter med en lille godbid.

Hermed er årets Lolland Rundt forbi. Vi i løbsledelsen håber, du har haft en dejlig tur rundt i Lolland's fantastiske vandkants land 😊 Vi glæder os til 2024 hvor vi atter kan arrangere en 3 dage's oplevelsestur på Sydhavsøerne.

På gensyn i 2024. hvor vi skal markerer et det er 40. gang vi kører.